

ไลฟ์โค้ช

LIFE COACH

จำเป็นไหม ?

ปรีชา ศิริชัยวัฒน์พานันท์
www.sirichaiwatt.com

ในหลายปีที่ผ่านมา มีวงการหนึ่ง หรือจะเรียกว่า อาชีพหนึ่ง เกิดขึ้นในบ้านเราคือ ไลฟ์โค้ช (Life Coach) ซึ่งอาชีพนี้คืออะไร แปลคำนี้อย่างไร หรือมีนิยามจริงๆ ว่าอะไรในบ้านเรา อาจยังไม่ชัดเจนนัก แต่ผมไม่ใช่เพิ่งรู้จักเรื่องนี้ เคยสนใจ เรียนรู้ มาพอสมควร ดังนี้ ผมจะมาเล่าสู่ในมุมมอง และประสบการณ์ของผม ซึ่งเรื่องนี้ปัจจุบันค่อนข้างละเอียดอ่อน จึงชี้แจงก่อนว่า ผมจะไม่พาดพิงหรือถกเถียงถึงนิยามใดๆ รวมถึงในความเห็นต่าง (ก็ไม่ใช่ไม่ฟังความเห็นต่างนะครับ) แต่เพราะเรื่องนี้มันมีข้อเสียประการหนึ่ง ซึ่งจะกล่าวถึงในเนื้อหา โดยรวมผมจะเขียนในมุมมองที่คิดว่าท่านเอาไปพิจารณาเพื่อประโยชน์หากไม่มีประโยชน์ก็ควรข้ามไป อ่านผ่านๆ ไปครับ

(Life Coach) ไลฟ์โค้ช คืออะไร?

คำอธิบายสั้นๆ ควรจะเป็น “ผู้แนะนำการดำเนินชีวิตให้กับบุคคลหนึ่ง” เพราะมันคือคำที่รวมกันของคำว่า โค้ช (ผู้ฝึกสอน) กับชีวิต ตรงๆ ก็คือคนที่ “โค้ชชีวิต” ให้คนอื่น ทั้งนี้หากเราสรุปเพียงเท่านั้น ไลฟ์โค้ชจึงมีความเป็นไปได้เต็มไปหมด หมอดูก็แนะนำแนวทางชีวิตคนอื่น นักสอนศาสนาก็เช่นกัน ใครก็ได้ที่พูดเก่งๆ น่าเชื่อถือก็ทำได้เช่นกัน เพื่อนเราบางคนก็ด้วย เพราะแนะนำชีวิตคนอื่นได้ มันควรจะเป็นเช่นนั้นไหม?

ลองทบทวนดู คนที่จะโค้ชชีวิตให้เรา หรือคนที่เราควรจะเชื่อมันั้น ไม่ควรเป็นใครก็ได้ มันอาจหมายถึงคุณเอาชีวิตคุณเป็นเดิมพัน ดังนี้ไลฟ์โค้ช จึงไม่ควรแค่รู้สึก “พูดดี พูดถูกใจ” มันจะกลายเป็นผิดอย่างแรง และ ณ จุดหนึ่งคุณจะพบว่า การ “แค่พูดถูกใจ” ในหลายเรื่องนั้น มันเป็นเพียงกลไกที่เราหลอกตัวเอง เป็นเรื่องเดียวกับที่คุณควรถูกโค้ช ถ้าจะเปลี่ยนชีวิต หากยังเอาแต่ถูกใจ ชีวิตคุณเปลี่ยนยากแน่นอน

ที่มาของ ไลฟ์โค้ช หรือต้นกำเนิดในประเทศเรา จากประสบการณ์เท่าที่ผมเห็นมา เริ่มเกิดขึ้นพร้อมกับคำว่า NLP (Neuro-Linguistic Programming) เป็นศาสตร์วิชาสาขาหนึ่งศึกษาเรื่องการเข้าไปโปรแกรมสมองของเราใหม่ แก้ไขส่วนปิดกั้น ให้มีมุมมองพฤติกรรมใหม่ๆ ไปในทางที่ดี คิดค้นโดย Richard Bandler, John Thomas Grinder รวบรวมปี 1970 หรือ พ.ศ.2513 โน่น ทั้งคู่จบจิตวิทยา ทว่าคนที่นำเรื่องนี้ให้เป็นที่รู้จัก โด่งดัง และยอมรับไปทั่ว คือ Anthony หรือ Tony Robbins เพราะเขาได้โค้ช คนดังๆ ระดับโลกมากมายในหลายวงการจริงๆ (ตั้งแต่นักกีฬา ดารา ยันประธานาธิบดี)

ในประเทศไทยก็มีหลายคน “ลงทุน” ไปเรียนกับทั้ง Richard – John หรือเรียนกับ Tony แล้วกลับมาเป็นโค้ชด้านนี้ รวมถึงเรียน

เพื่อเอามาสอนให้คนเป็นโค้ชต่ออีกที ผมเองก็เป็นคนหนึ่งที่เคยไปเข้าคอร์สเรียนด้านนี้มา (ราว 7-8 ปีก่อน) เป็นวิชาที่ตีวิชาหนึ่ง มีข้อดีมากมาย แต่แน่นอนว่าทุกสิ่งในโลกไม่มีอะไรดีพอสำหรับทุกคน มันขึ้นอยู่กับว่าเราเข้าใจจริงแค่ไหน และจะนำมาเป็นประโยชน์ให้ตนเองอย่างไร

อย่างไรก็ดีผมยังไม่ได้สรุปว่า ไลฟ์โค้ช จะต้องมาในทาง NLP อย่างเดียว และอาจไม่ใช่ก็ได้ในบางนิยามของบางคน เพราะหากไปค้นประวัติทั้ง Richard-John และ Tony ก็มักจะไม่ได้บอกว่าเขาเหล่านี้เป็น Life Coach แต่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาตนเอง (Self-Help) หรือนักพูดสร้างแรงบันดาลใจ (Motivational speaker) แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้คนเหล่านี้น่าเชื่อถือ คือ พวกเขาใช้หลัก จิตวิทยา และวิทยาศาสตร์ ทำการทดลอง มีสถาบันเพื่อทำการด้านนี้จริงจัง และศึกษาศาสตร์แขนงต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และมีอ้างอิง

ในความเป็นไลฟ์โค้ชบ้านเรานั้น มีทั้งศึกษาจริงจัง, ศึกษาเพื่อสร้างโปรไฟล์, แคเคยผ่านคอร์สมาก็ตั้งตนเป็นเลย ยังไม่มีประสบการณ์นำไปใช้ หรือบางคนยังไม่ได้ศึกษาจริงจังอะไรเลย จับผลัดจับผลู มีคนชอบคำพูดก็เลยสอนไป เพิ่งเรียนรู้ไปก็มี (แต่คนเป็นศิษย์ เป็นสาวก ไม่ได้มอง เพราะเพียงถูกใจ) แบบนี้ถือว่าน่ากลัวมาก

อย่างไรก็ดี ก็มีค่านิยามบางประการว่า ไลฟ์โค้ช คือผู้ทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อน ให้เจ้าตัวได้เปลี่ยนแปลงตัวเอง ดูรวมๆ แล้วที่จริงมันคล้ายกันหมดเช่นกัน

ไลฟ์โค้ช หรือนักสร้างแรงบันดาลใจ

ผมได้บอกไปแล้วว่า ถ้าเราตีความจริงๆ คนที่โค้ชชีวิตเรา ได้ก็เหมือนคุณฝากชีวิตไว้กับเขา แต่ถ้าคุณบอกว่าไม่ถึงขนาดนั้น แค่อยากมีแรงบันดาลใจ ก็ต้องระวังว่าเป็นแรงบันดาลใจ หรือแรงบันดาลใจ ที่ร้ายกว่าคือ **สุดท้ายกลายเป็นหลง งามาย นั่นเท่ากับว่า**

เขาโค้ชชีวิตคุณแบบที่คุณไม่รู้ตัว หรือไม่ยอมรับตัวเองเข้าไปแล้ว ยกตัวอย่างง่ายๆ “ถ้าผมพูดบางสิ่งไปและโค้ชคนที่คุณเชื่อ คุณอาจเกลียดผมทันที” เพราะมองว่าผมไม่ใช่ “พวกเดียวกัน” กับคุณ นี่คือเหตุผลในวรรณคดี ที่ผมบอกว่ามันมีข้อเสียการถกเถียงความต่างเรื่องนี้กับใคร เพราะในความเป็นจริงเราต่างมีปัจจัยชีวิตต่างกัน คุณไม่ผิดที่เชื่อโค้ชคนหนึ่ง คนที่เขาไม่เชื่อเหมือนคุณ ย่อมไม่ผิดเหมือนกัน และสำหรับผมแล้วความเชื่อทำนองนี้ **ถ้าผิดหรือเข้าใจผิดไป มันก็ทำร้ายผู้เชื่อเองในภายหลัง** ไม่มากก็น้อย

*“นักขายฝัน มากกว่าสร้างแรงบันดาลใจ
นักขายอากาศ มากกว่าโอกาส”*

ในขณะที่เดียวกันเราก็ต้องแยกให้ชัดว่า ไลฟ์โค้ช (Coach) ไม่ใช่ ไลฟ์โค้ช เสียหมด บางคนเป็นโค้ชทางด้าน หรือสอน How to บางด้าน อันนั้นเป็นคนละเรื่องกัน เพราะคุณได้วิชาเรียนรู้ในสิ่งที่จับต้องได้ เช่น สอนทำอาหาร สอนทำธุรกิจ สอนทำการตลาด สอนการขาย สอนวาดภาพ สอนเล่นหุ้น **ที่เรียกตัวเองว่า ไลฟ์เหมือนกัน** แต่มันก็มีบางส่วนของที่มันเหมือนคล้าย ไลฟ์โค้ช คือ ทำไม่เอาวิชาไปทำตัวเองให้ดีกว่า หรือเก่งจริงไม่ไปร่ำรวยด้านนั้น มาสอนเก็บเงินทำไม กระทั่งเป็นโค้ชด้านหนึ่งอยู่ ผันตัวมาเป็นไลฟ์โค้ชหลายๆ ด้วยซะงั้น กล่าวคือ **สอนคนอื่นไปซะทุกอย่าง** ก็พิจารณากันดูครับ

อีกส่วนก็คือนักสร้างแรงบันดาลใจ ถ้าเป็นผู้ที่วางตัวเองตำแหน่งนี้ (จริงๆ) ผมมองว่าเจตนาเป็นสิ่งสำคัญ มีหลายคนต้องการแบ่งปัน แนะนำผู้คน ช่วยเหลือคนอื่นจากประสบการณ์ ความสำเร็จที่ตัวเองมี แล้วแตกต่างกันอย่างไร? ก็ตราบใดที่ไม่เก็บเงิน หรือหากินเอาเงินคนที่เขาช่วยเหลือ ก็ยากจะมีความผิดชัดเจนนะอะไรกับเขา มิเช่นนั้นก็จะกลายเป็น “นักขายฝัน มากกว่าสร้างแรงบันดาลใจ นักขายอากาศ มากกว่าโอกาส” เพราะคนที่รวยที่สุดคือเขาเอง

TPA news

